

ДЖАННІ РОДАРІ

Пригоди Чиполіно

З італійської переклав Тарас Лазер

Київ
BOOKSHEF
2020

[Купить книгу на сайте kniga.biz.ua >>>](http://kniga.biz.ua)

РОЗДІЛ І

Принц Лимон верещить від знемоги — покалічив цибулею ноги

У Чиполіно* було семеро братів: Цибулько, Цибульчик, Цибулик та інші хлопчаки з не менш гожими іменами, які так добре пасують цибулевому роду. Як і їхній батько Цибу́ль, усі діти були чесні й порядні, та, правду кажучи, трохи безталанні.

А ви як гадали? Народився цибулею — щодня слізьми вмивайся.

Цибуль із синами жив у дерев'яній халупці, ледь більший за ящикок, у який землероби складають городину. Багатії, які, бувало, проїжджали повз їхню хату, бридливо кривилися й крутили носами.

— Боже милий, як неприємно смердить цибулею, — сичали вони й наказували візникові чимдуж шмагати коней та везти панство подалі від такого несимпатичного місця.

Одного разу сам повелитель краю, принц Лимон, надумав покататися в тій глушині. Переполохана знать та придворні без кінця шепотілися та радилися:

— Що ж скаже його високість, коли почує мерзенний запах цих жебраків?

Із пропозицією не забарився всюдисущий гранд-порадник:

— Гадаю, найдоречніше було б їх усіх окропити.

Наказ видали блискавично: «Направити дюжину солдатів Лимончиків окропити бідняків із низини». Вояки поскидали свої шаблі й пістолі та, озброєні велетенськими діжками з одеколоном, фіалковими парфумами

* Ім'я Чиполіно (від італійського «cipollino») — цибулька. — Тут і далі прим. перекладача.

й найкращою у світі болгарською трояндовою есенцією, покрокували в бік хатки Цибуля. Його разом із синами та всіма родичами вивели надвір, поставили до стіни й із голови до п'ят залили пахощами. Чиполіно покропили так рясно, що він мало не застудився.

Раптом загриміли фанфари, і в супроводі Лимонів і Лимончиків об'явився сам повелитель краю — принц Лимон. Усе його вбрання було жовтого кольору, а на жовтому береті висів золотий дзвіночок. У придворних Лимонів дзвіночки були срібні, а в Лимончиків, які ще не досягли високих посад, бронзові. Їхній передзвін лунав, наче величний концерт. Зачудований народ збігався з усіх усюд і радісно вигукував:

— Оркестр! Приїхав оркестр!

Марно сподіваючись послухати музику, збуджена юрба купчилася й напирала на бідолашних Цибуля та Чиполіно, які проти волі опинилися в передніх рядах. Раз-по-раз їх штовхали й кóпали ті, хто збивався позаду. Старий батько не витримав штурханини й почав кричати:

— Схаменіться! Схаменіться!

Принца Лимона, який саме їхав поряд, обурили ці слова. Перебираючи кривими ніжками, він підійшов упригнул до Цибуля й суворо grimнув:

— До чого було ваше «схаменіться»? Мої вірнопіддані линуть до мене, аплодують мені, а вам це, я бачу, не до вподоби?

— Ваша високосте, — жваво зашепотів принцові у вухо гранд-порадник, — мені здається, що ця особа — небезпечний заколотник. З нього не можна спускати очей.

Придворний охоронець одразу звів очі й націлився на Цибуля спеціально далекоглядною трубою, якою користувалися, щоб викривати бунтівників.

Нажаханий до півсмерті Цибуль від страху аж позеленів.

— Високосте, — тремким голосом мовив він, — мене штовхали!

— І правильно робили! — гаркнув принц Лимон. — Молодці!

Окрилений гранд-порадник повернувся до натовпу й виголосив барвисту промову:

— Чудовні вірнопіддані! Його високість вдячний за вашу любов і за вашу штовханину. Штовхайтеся, громадяни, штовхайтеся, бо ви того варті!

— То ж так і вас потовчуть! — зауважив Чиполіно.

Охоронець відразу зиркнув у трубу, шукаючи, хто це насмілився на таке зухвальство, а Чиполіно швиденько сховався в юрбі. А юрба, упокорена суворим поглядом гранд-порадника, штовхалася все дужче й розгойдувалася, наче буремне море. Під натиском натопту Цибуль не витримав і гепнувся прямісінько на ноги принца Лимона. Від такого штурхана в очах Його Яснотельможності й без допомоги придворного астронома вмить пролетіли всі небесні світила. Десять Лимончиків водночас налетіли на горопашного Цибуля й закували в наручники.

— Чиполіно! Чиполіно! — гукав старий, коли його тягнули геть.

Та Чиполіно заховався дуже далеко й не міг чути старого батька. А ось юрба бачила й чула все й навіть більше, як зазвичай трапляється в таких випадках:

— Молодці, що його заарештували. Це їхня робота. Він хотів зарізати його високість!

[Купить книгу на сайте kniga.biz.ua >>>](http://kniga.biz.ua)

— Та що ви мелете! У нього он із кишені кулемет стирчить!

— З кишені? Чи ви з дуба впали?

— А ви хіба не чули, як він стріляв?

Постріли й справді були — то на честь принца Лимона вибухали хлопавки, але затуркані люди так перепудилися, що від тих звуків кинулися навтьоки.

Чиполіно понад усе на світі хотів, щоб усі знали: у тата в кишені є лише недопалок тосканської сигари! Та невдовзі зрозумів, що слухати його не буде ніхто. Бідолашний Чиполіно! На мить йому навіть видалося, що він втрачає зір, — насправді ж то величезне сльозище щодуху рвалося на волю та затуманювало йому праве око.

— На місце, дурепо! — вигукнув Чиполіно і зціпив зуби, щоб опанувати себе.

Перелякане сльозище шмигнуло на місце й більше не вигулькувало.

Словом, Цибуля визнали винним і засудили на довічне ув'язнення. Ба більше: він не мав права покидати територію в'язниці навіть після смерті й повинен був залишатися на спеціальному тюремному кладовищі, якими були облаштовані всі в'язниці принца Лимона.

Чиполіно прийшов провідати батька, обійняв його і сказав:

— Бідолашний мій татусю! Вас, наче справжнього злочинця, запроторили за ґрати разом із найстрашнішими бандитами!

— Синку, — перебив його батько, — жени геть цю облудну думку! Сюди, до в'язниці, потрапляють лише добрі люди.

— А що ж поганого вони накоїли?

— Нічогісінько. І саме за це їх кинули до буцегарні. Принцові Лимону не подобаються чесні люди.

Чиполіно подумав мить і, як йому здалося, все збагнув.

— Виходить, бути в тюрмі — це честь?

— Часом так. Тюрми робилися для крадіїв і вбивць, та відколи принц Лимон почав правити, всі крадії та вбивці опинилися при його дворі, а порядні громадяни — у тюрмах.

— Я хочу стати порядним громадянином, — рішуче сказав Чиполіно, — але не хочу за ґрати. Ні, не хочу, я краще прийду сюди і звільню вас усіх.

У цю ж мить повнощокий Лимонисько, який працював наглядачем, гаркнув, що час на розмови вичерпано.

— Чиполіно, — мовив сердешний батько, — ти вже дорослий і повинен йти своїм шляхом. Про маму і твоїх братиків попіклується дядько Цибка. А ти збери речі й рушай у світ вчитися.

— Але ж у мене немає ані книг, ані грошей, щоб їх купити.

— Це пусте. Є лише одна наука, яку тобі наразі треба опанувати, — вивчай негідників. Коли вони траплятимуться тобі, то зупиняйся, придивляйся, досліджуй їх.

— А далі що?

— А далі ти сам зрозумієш.

— Я кому сказав?! — гримнув Лимонисько. — Тільки й уміють, що базікати. Геть розперезалися! Тебе, шмаркача зеленого, щоб я тут більше не бачив, бо теж посаджу.

Чиполіно вже нагострив язика відповісти наглядачу, та в останню мить схаменувся: подумав, що не варто давати привід себе арештовувати, коли попереду купа роботи.

Він обійняв батька й побіг геть.

Того-таки дня він залишив маму і братиків в надійних руках доброго дядька Цибки — чи не єдиного цибулевого родича, якому пощастило влаштуватися на роботу, і не на абияку, а консьєржем. Чиполіно закинув на плече палицю із прив'язаним до неї клучочком і пішов першою-ліпшою дорогою. Як ви побачите, шлях, що він обрав навмання, виявився найбільш правильним.

За кілька годин Чиполіно дійшов до невеличкого занедбаного села, перед яким навіть знаку з назвою не встановили, а перша хата, що йому трапилася, — і на хату не була схожа, радше на малесеньку собачу буди, куди б і мопс заледве помістився. У віконці хатчини виднівся дідусь із рудою бородою; він скрушно позирав на вулицю і, здавалося, за чимось дуже побивався.

[Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>](http://kniga.biz.ua)